

Széchezy Rita

Szemorvos, író, hitoktató írása a mai korjelenségekről.

GONDOLKOZZUNK!

Keira Bell, és mások járnak a fejekben...
ezért íme egy hetek óta formálódó gondolatsor.

Széljegyzet

– avagy róluk ki készít majd sikerfilmet?

hosszú, de velős

Hetek óta töprengek.

Azon, hogy vajon miért épp azon töprengek, amin?

Miért jut eszembe az elmúlt hónap történéseiről gondolkodva újra–és újra az 1920-as évektől elindult, majd a1930–33 körül kicsúcsosodott, milliók éhhalálát okozó nagy, Szovjetunióbeli éhínség? Miért tolakodnak a szemem elé a csontvázra soványodott, a piacon emberi vétagokat, sokszor saját családtagjaik testrészeit áruló, az éhezés okozta agyi elektrolit–zavartól és a fájdalomtól emberi mivoltukból teljesen kivetkőzött gyermekek képei?!

Tudjuk, hogy a milliók élelemhiány miatti kínhalálát okozó éhínségnek voltak természetes okai. Éppen néhány rossz év, éppen néhány új kórokozó. De elég jelentős – ez irónia volt, szóval értsd: meghatározó – szerepe volt az ideológia vezérelt, tudománytalan változtatásoknak.

Változtatás a gazdaságban (erőszakos termőföld összevonások, erőszakos iparosítás a mezőgazdasági területeken), a társadalom résztvevőinek megítélésében (kulákosítás, a hozzáértő gondolkodó parasztság kiirtása), és a tudományban. Vagyis értelmes kutatási eredmények figyelmen kívül hagyása, majd egész néptömegeket érintő ideológia vezérelt, tudománytalan döntések meghozatala önelégült pártfunkcionáriusok, mint például a „zseniális” Lisenko egyéni, teljességgel tudománytalan ötletei nyomán.

De vajon hogy jönnek ide, az elmúlt hónapok történéseihez ezek a majd száz évvel ezelőtti katasztrófák? Mi köze ennek a történelmi tragédiának a közelmúlt néhány eseményéhez? Mi köze lehet egyáltalán a történelemnek egy engem és sokakat izgató, újra és újra felbukkanó témához, a gyerekek érzékenyítéséhez, fiatalok hormonkezeléséhez?

Látszólag tényleg nem sok.

Valójában nagyon is sok.

A tudományos tények ideológiai indíttatású figyelmen kívül hagyása történik ugyanis most is.

Ebben az előttünk lévő, nagy viharokat kavarázó témában is.

Egy erőteljes ideológiai irányzat olyannyira el szeretné hitetni velünk az általa fontosnak tartott elveket, hogy egyszerűen lesöpri az érvek asztaláról a legalapvetőbb tudományos tényeket is.

Hogy mik is ezek az általuk nagyon fontosnak tartott elvek, az kissé körvonalak nélküli, mert a magát nagyon egységesnek hirdető LMBTQAI+ (stb.) közösség valójában nem egységes, hanem különálló, egészen más értékek mentén gondolkodó csoportok nem közösségszerű halmaza, egymásnak sokszor ellentmondó érvelésekkel. (Például az LMBTQ „közösség” nemigen tud mit kezdeni velük, ezért vonakodva fogadja sorai közé a valódi interszex állapottal születetteket, a transz-közösség rendszeresen nézeteltérésbe kerül ismert lesbikus, feminista aktivistákkal, stb.)

Azt mindenesetre eléggé egységesen vallják, hogy mindenki csináljon, amit akar, mert az a szabadság legfelsőbb foka, és az a jó mindenkinek, ha egyáltalán nincsenek korlátozó szabályok.

Az elfogadás, mint alapérték is közös: mindenki fogadjon el mindenkit, kivéve azokat, akiknek tőlük eltérő a véleménye egy adott kérdésben.

Beszélgünk most elsősorban a gender-ideológia élharcosairól. Ahogy a bevezetőben említett történelmi személyek, a tudományos érvek által ők sem igen engedik megzavarni magukat, pedig ezek eleddig a társadalmi és egészségügyi cselekvések alapvető bástyái voltak.

Ez többek között abból is egyértelműen látható, hogy amíg a homoszexualitás genetikai meghatározottságát vallják, ugyanakkor a gender–érvelésnél azt hangoztatják, hogy genetikai meghatározottság e tekintetben nem létezik. Valami, és valaminek az ellenkezője akkor sem lehet igaz, ha legalább az egyik tag az. Ebben az esetben ráadásul mindkét állításnak pontosan ellentmondóak a tanulmányok, de úgy látszik, még ez sem készíti elgondolkodásra őket.

Teljességgel érthetetlen ugyanígy az is, hogy milyen logika mentén válik számukra elfogadhatóvá, sőt fajsúlyos érvvé az, hogy pusztán attól, mert valaminek érzem magam, azzá is

válhatok, sőt, az is vagyok. Néhány jelentéktelen részletet (mint például a nemi szervek anatómiáját), ami ezt az érzést megzavarja, ki kell javítani csupán...

Hiába tudja a tudomány, hogy attól, hogy mit érzek éppen, mondjuk a nemi hovatartozásomról, még nem változik meg a minden sejtembe beépült kromoszómajellemzőm. Attól sem, hogy esetleg a másik nemre jellemzőbb gondolataim, érzéseim vannak, de még attól sem, hogy akár már át is operáltattam a nemi szerveimet. Nem, ettől még nem változik meg az agyam, csontozatom, szerveim fogantatástól elinduló, nemi hormonok általi meghatározottsága.

De társadalmi érvként is sántít, mert például én sem leszek húsz éves csupán attól, hogy annak érzem magam. Mert ha így lenne, miért is ne vehetnék részt például egy fiatalokéknak kiírt pályázaton annak alapján, mert igenis, annak érzem magam?

De nem leszek hatvanöt sem, és nem mehetek nyugdíjba holnap azzal, hogy márpedig én igazán úgy érzem magam, mint aki ledolgozta már a ledolgoznivalót.

Sőt: a rám jellemző színek, külső jegyek sem fognak megváltozni attól, hogy éppen minek – mondjuk egy hátrányos helyzetű, ezért kiváltságokban részesülő kisebbség tagjának – érzem éppen magam. Nem fognak a kisebbségnek szóló, speciális ösztöndíjban részesíteni, csak azért, mert közéjük tartozónak érzem magam, ha a születésemet tekintve nyilvánvalóan semmi közöm ahhoz a csoporthoz. Élősködőnek, jobb esetben bolondnak titulálnak...

Merthogy ez nem így működik.

De akkor miért is éppen a nemiség kérdésében teszünk kivételt?!

Nem logikus, mégis vannak, aki azt képviselik, és azt harsogják: az vagy, aminek érzed magad, hisz a genetikai nemed csak egy adat, a genderidentitásod megválasztható, változtatható.

Hisz csak szokásokon alapuló irányadás miatt alakult ki csupán, nem igaz? (A kislány például csak azért érzi magát fiúnak, mert a (korlátolt) szülei inget és autót vettek neki, és nem hagyták babázni, meg blúzban járni.)

Az az általános tapasztalat, hogy a gyerekek érdeklődése minden szülői irányítás nélkül is jellemző irányokba indul, vagy, hogy egy lányos családban élő kislánynál természetes játékforma a nagyok ruháinak felvétele, de korántsem biztos, hogy szexuális identitás zavart jelez, ez esetben végképp nem érv.

Nem bizonyított egzakt módon az sem, hogy valóban létezik a „véletlenül más testbe születtem” állapot. Hogy vannak, akik így érzik, ez nem kérdés. Hogy ez egy sok kérdést fölvető, nehéz állapot, amelynek leggyakrabban valamiféle személyes, vagy generációs traumára visszavezethető oka van, és ezért foglalkozni kell vele, az sem kérdés.

De egyáltalán nem mindegy, hogy hogyan, milyen gondolkodással, irányultsággal, előfeltételezésekkel, és céllal foglalkozunk a kérdéssel, az érintettel!

Mert a valóban meghatározó nemi dysphoria, nevezzük így, „trans-állapot” a jelenleg hangoztatottnál sokkal kisebb számban fordul elő, a végül valóban teljes nemváltást igénylő eset pedig ennek is a töredéke.

Tehát korántsem mindegy, hogy normalizálunk, sőt, kívánatos, választandó alternatívának állítunk be valamit, vagy ellenkezőleg: megpróbálunk a lehető leglogikusabb, leg-személyreszabottabb, legtudományosabb módon segíteni egy helyzetet.

Ide kíváncszna, hogy az ilyen élethelyzetben lévő embertársainkat ugyanúgy tiszteljük, elfogadjuk, stb. De nem írom le, mert az ilyen mondatok meglátásom szerint a legmélyebben rögzült diszkriminációs gondolkodás indikátorai. Hiszen különösebb hangsúlyozás nélkül is teljesen természetes, hogy tisztelettel, elfogadással, szeretettel fordulunk / fordulok feléjük, akkor is, ha nem értek egyet minden életgyakorlattal, amit tesznek. Pontosan úgy, mint mindenkihez.

De vizsgálódjunk csak tovább: ha például csupán az orvosi, tudományos gyakorlatot nézzük: nekem minden orvosi lépésemet, diagnosztikus gondolatmenetemet, terápiás javaslatomat és műtéti gyakorlatomat meg kell tudnom magyarázni a ma érvényes szakmai ajánlások, és az evidence-based orvoslás alapelvei alapján. Ha ezt nem tudom megtenni, meghurcolhatnak, off label gyakorlattal vádolhatnak, és el is ítélnak.

Akkor pedig hogy is van ez?!

Egyesek mindenféle hatástanulmány, ellenőrzés, tapasztalat nélkül simán végrehajthatnak nem életmentő (tehát nem az „ártani már nem nagyon lehet, ezért etikus kipróbálni” jellegű, végső) beavatkozásokat fiatalokon, sőt gyerekeken?! Hamarabb juthat valaki az egész életét meghatározó hormonterápiához, mint jogosítványhoz?!

És ráadásul ebbe a teljességgel tisztázatlan következményekkel járó irányba érzékenyítenék a legkisebbjeinket?!

Természetesen az érzékenyítés támogatandó, hisz ki ne üdvözlne úgy egyébként a sajátunktól eltérő kultúrák megismerését, elfogadását? Ki ne örülne, ha végre valódi integrációt élhetnének át a fogyatékossgal élők? Ki ne szeretne úgy egy lenni a sok közül, úgy tartozni valahova, hogy a sajátosságát ugyanakkor megőrizheti? Ezek kívánatos dolgok, az elfogadás tanulható tudomány.

De ne tegyünk már úgy, hogy teljesen normális a nemi identitásuk azonosulási szakaszában levő kicsik (óvodások, kisiskolások) elé tenni a nemük megválasztásának kérdését, úgy, mintha az:

1. mindenkire egyformán vonatkozó probléma, mindenki által egyszer majd eldönteni való kérdés lenne, éppolyan magától értődő választás, mint amilyen az iskola, vagy az életpálya!

2. Ne merészeljük olyan horderejű kérdésnek beállítani, mesefigurákkal elmesélni, mintha csupán arról hoznának döntést, hogy nadrágban, vagy szoknyában menjenek el otthonról aznap!!! Ne merészeljük a korosztályuktól idegen fogalmakkal, felnőtteket is kihívás elé állító dilemmákkal terhelni őket.

Ha pedig valóban „rossz testbe született” valaki, akkor ez a belső igény amúgy is mindenképpen felszínre tör, semmi nem indokolja az erre való korai és erőszakos érzékenyítést.

Mert miről is van szó? Milyen horderejű döntésekről?

Operáló szemorvos vagyok, ezért pontosan tudom, hogy például a szemizom tervezett rövidítése a rajzon lehet pontosan, mm-re kimért, megrajzolt. De egy izom a műtőben akárhogy is nézzük, akkor is csak egy rugalmas „husika”. De például azt sem tudhatom biztonsággal, hogy a rajzon gyönyörűen mutató szemhéjív hogy gyógyul majd, még akkor sem, ha hajszálpontosan úgy vezettem a metszést, ahogy lerajzoltam, mert esetleg valami miatt nem úgy reagál a szervezet a mindenki másnál bevált varratra, mint ahogy azt megszoktuk. Gyönyörű animációkat láthatunk a nemátalakító műtétekről, ahol 3D-ben követhetjük, hogy melyik szövet hova kerül majd az új anatómiában, de ne felejtünk el azért megnézni néhány valódi műtéti felvételt is. Mert a szövetek egyéniek, a rutinműtét is beavatkozás, a műtéteknek mindig van kockázata. Egyet tudhat a sebész biztosan: hogy soha nem lehet teljesen biztos az eredményben.

Ezért vallom, és gyakorlom: nil nocere. Soha ne árts. Soha.

Tudom ezek mellett sebészként például azt is, hogy minden reoperáció (újabb műtét) milyen meredeken csökkenti a kiszámíthatóságot, nem lehet mégcsak a szemhéjat sem, pláne a nemi szerveket, vagy a körülvevő struktúrákat büntetlenül ide-oda operálgatni.

És tapasztaltam azt is, hogy csupán egy olyan egyszerű változás, mint például a szemüvegesse válás, de még a kancsalból sikeres műtét után szép egyenes szemüvé válás is (!) mekkora identitásválságot okoz a betegnek.

Általánosan ismert tény az is, hogy a hormonális terápiák, számtalan agyi oda-visszacsatolás és mindenféle bonyolult finom szabályozás révén milyen hihetetlenül nagy hatással vannak a szervezet egészére, ismerem, hogy a hormonrendszer bármely ponton való változtatása kihat a stressztűrésre, a vizeletháztartásra, a cukorháztartásra... de még a kedélyállapokra is, tehát gyakorlatilag mindenre.

A kiskorban elkezdett „érezékenyítés” viszont hazug módon azt sugallja, hogy egy ilyen műtétsorozat, és az élethosszig tartó hormonkezelés nem is olyan nagy szám, a gender megválasztása egy egyszerű választás csupán.

De ha tényleg csak egy elhanyagolható kellemetlenség, hogy például

- a penis műtete (alapvetően eltávolítása, akárhogy is szépítjük különféle kifejezésekkel) után a legmagasabb a posztoperációs depressziós ráta...,

- hogy a létrehozott hüvely évekig napi feladatot ad a viselőjének a folyamatos (fájdalmas) tágitások miatt...,

- hogy a clitorisból kialakított penis állapota esztétikailag és funkcionálisan az esetek nagy részében csupán elfogadható, de nem kiváló...

- hogy a hysterectomizált FTM (female to male, vagyis nőből férfivá alakult) operálnak egész életében hormonproblémái lesznek, és biztosan nem lehet saját gyermeke...

...akkor nem igazán érthető, hogy miért van az, hogy az egyik legismertebb MTF (male-to-female, férfiből nő) internetes celeb, megszámlálhatatlan követővel, már a sokadik műtétjét kommentálja nagy csinnadrattával – de egyre kevésbé széles mosollyal –, mert ott lent nem úgy sikerültek a dolgok, ahogy várta?! Éppen csak nem érez(!) úgy, ahogy várta?!

És ha mindez tényleg rutin, választható csekélység, akkor vajon miért van, hogy egy másik, szintén nagyon sok követővel rendelkező, szintén MTF, csinos női arcú, bombaalakúvá operált, mindig teljes sminkben látható celeb úgy döntött, hogy nem szeretné megcsináltatni a végső műtétet ott lent, mert azért az a biztos, ami úgy van, ahogy van?

Miért van az, hogy egy harmadik elmondja, hogy 21 évesen nem gondolt még arra, hogy valamikor gyermeket akarhat, de most, már 24(!) évesen, már igen. Csak sajnos a hormonkezelés sterilizálta... Kár, hogy erről nem tudott... Most keresi a megoldást...

A transzközösségben tabunak számít az egyre szaporodó számú detransition (nem-visszaállítás) is, így az első pillantásra kedvezőnek tűnő statisztikák nem megbízhatóak, már csak azért sem, mert nagyon sok páciens egyszerűen kiesik a rendszerből. A nemátalakító műtéteket végző intézmények a mindennapi gyakorlatban ritkán tekintik őket továbbra is pácienseiknek, a transz közösség pedig a saját dilemmái általuk való felhangosítását nem képes elviselni. A „transition regret” (nemváltást megbánó) fiatalok így mindenkitől elutasítottak lesznek, az eredetinel össze nem mérhető súlyosságú problémáikkal együtt.

Mert aligha lehet szívszorítóbb történet annál, amikor valaki a húszas évei elején nemcsak eltávolíttatja a kebleit, de penist és silikon heréket is operáltat magának. Majd, ha nem állítja meg valaki, egy hosszú távra, felelősen gondolkodó szakember, akkor eltávolíttatja az összes belső női szervét (hysterectomia két oldali ovariectomiával) is. Begyűjtve ezzel a műtéti menopausa összes rizikóját (sokszorosára emelkedett demencia, stroke, diabetes rizikó), eltolva magától az anyává válás lehetőségét. Ha egy ilyen FTM fiatal ráébred, hogy a problémái gyökere nem a rossz testbe születés volt, és mindezt megbánva a férfihormon-terápiát leállítja, és visszaáll az eredeti nemére, akkor már minden szempontból késő. Mert ezt nem teheti meg csak úgy, mintha nadrág helyett újra szoknyába bújna. Nem. Akkorra már meg van csonkítva, kívül, belül, testében, lelkében.

De természetesen nem könnyedebb történet az sem, ha egy férfi, aki kasztráltatja magát, levágatja a férfiasága misztikus szimbólumát, arcműtétet, mellműtétet végeztet, és ezután rájön, hogy a transz-kezelések során senki nem kérdezett rá, hogy mi van a problémái mélyén, valóban gender diszfóriában szenved-e, vagy csupán áldozatául esett az ideológiának, és a jólfizető műtéteket elvégezni nem ártóknak.

És akkor még nem beszéltünk arról, hogy bizonyítottan tény, hogy a nemi diszfória a kamaszkori énválság természetes része lehet, és a problémás esetek 80 százalékában az identitás spontán beáll a születési nemnek megfelelő állapotra. Nem beszéltünk arról, hogy ilyen esetekben a miértekkel sokkal érdekesebb lenne foglalkozni, mint a 8–10–12 éves gyerekeknek pubertás előtt felajánlott korai hormonkezelésével.

Természetesen ezek a mai közbeszédben kimondhatatlan, nempíszí igazságok, és ha valaki mégis kimondja őket, nem józanul gondolkodónak, de mégcsak nem is máshogy gondolkodónak (ami pedig számukra alapérték lenne) tartják, hanem azon nyomban elmaradott, ilyen-olyan főb, ilyen-olyan gyűlölnök bélyegzik. Ami pedig egy mérhetetlenül fájdalmas, és nagyon durva kirekesztés, éppen azoktól, akik a tolerancia élharcosainak mondják magukat.

De még a megbélyegzést vállalva is ki kell mondanunk: nem tehetünk úgy, mintha egyszerűen csak a rózsaszín masni/ kék masni – kérdésköre lenne a gyermekeink előtt!! Mert ez nemcsak tudománytalan, de egész egyszerűen hazugság, sőt, – a fentiek ismeretében – tulajdonképpen kiskorú gondatlan veszélyeztetése.

És a szülők? Számukra önmagában is elég kihívás végig asszisztálni a csemetéjük felnőttkorba átlépésének kínjait, nem csoda, hogy gyakran teljesen elveszve figyelik az énválság ilyen radikális megnyilvánulását. Mivel nem akarnak rosszat, és a tudományos tényeken átlépő ideológia nagyon is meggyőző, a lelkükben remegve fizetik ki az elképesztő összegeket az egymás után következő csonkító műtétekre. A részükről ez gyakran félreértett jótékonyság, félreértett „jófejség”, félreértett „haladjunk a korrallal” attitűd. De sokszor félelem, mert a támogatással az identitásválságban vergődő kamaszaik öngyilkossági fenyegetései elől menekülnek.

Ez pedig megint egy olyan kérdés, hogy a válságban megfelelő segítség kell, de ez nem azt jelenti, hogy divatból belehajszoljuk őket egy évekig tartó folyamatba, aminek a végén derül csak ki, hogy az alapvető problémákat bizony a nemváltás sem oldotta meg, máshol kell (kellett volna) keresni a megoldást.

A pontos okok leírása, ami miatt ilyen népszerű lehet ez az irány, könyvtárakat tölthetne meg, akkor is, ha a politikai nagy trendeket, háttér érdekeket nem említjük. De az egyén szintjén azért

röviden is elgondolkodhatunk, mik azok az érzékeny pontok, amiket ez az ideológia olyan könnyen érint.

A mai gyerekek, sőt még a szüleik, sőt még a nagyszüleik sem nem éltek át nagy háborúkat, nem volt lehetőségük hőssé válni, nemesítő szenvedéseken átesni. Keresnek hát maguknak valamit, ami különleges, hősi tettek számítnak, hatalmas bátorság kell hozzá, konfrontációs készség, hősi küldetésstudat, és olyan valami, ami még csoporttudatot is hamar ad.

Az énválságok mindenkori jellemzője, hogy az érintett szeretne máshol lenni, hagyni csapat-papot, kibújni a bőréből. Erre pedig kiválóan alkalmas a nemváltás, mert addig, amíg a folyamat tart, leköti a belső energiákat, célt ad.

És ne hagyjuk ki: könnyű sikereket, sőt, akár megélhetést is. Csupán azzal, hogy valaki a saját nemváltó utazását influenszerként kommentálja, kedvelt, népszerű, esetenként jól megfizetett hírességgé válhat.

Úgy, hogy egy már meglévő kincs (a nemisége) kergetésén kívül semmi jelentőset nem tett.

Minden jelenség mögött ott lapul még a kérdés: mindez kinek jó? Ez már egy másik tanulmány anyaga kellene, hogy legyen, de azért jegyezzünk meg annyit, hogy vannak, akiknek igenis nagyon jók azok az aratási eredmények, amelyek ebből a vetésből kikelnek... A céljaikat szolgálja az értékválság, a relativizálás.

Mindezeket megvizsgálva és végiggondolva tehát nem vagyok hajlandó elfogadni, és a választás szabadságának hazudni azt, amikor apróságokat úgy tanítanak toleranciára, hogy tudománytalan, és végtelenül veszélyes dolgokat tesznek eléjük, ismeretanyagok, óvodás beszédtemának.

A mesekönyv, ami a közelmúltban a témát az asztalra tette, szóra sem érdemes, csak a vihar, amit kavart. (Azóta természetesen újra és újra előjön, legutóbb például egy színész nő bejelentése nyomán, melynek során közölte a világgal azt az egyébként magánügyet, hogy immár nem lesbikusnak, hanem transz férfinak tartja magát. Ugyanakkor örvendetes, hogy a Brit Legfelsőbb Bíróság kimondta Keira Bell perében: a 16 éven aluliak nem elég érettek, hogy nemváltó kezeléssel döntsenek).

Hogy az említett könyv irodalmi értéke milyen, nálam sokkal szakavatottabbak elmondták már, többek közt az irodalmi-közéleti folyóirat, az Élet és Irodalom hasábjain. Nem tőlem származik hát a megfogalmazás: „kínos”.

Igen, mert nem irodalmi alkotás, hanem propaganda-írat.

Mert nyilvánvaló, hogy szeretni tanítani, toleranciát tanítani eddig is lehetett!

Aki akarta, csinálta is. Az LMBTQAI+ ideológiai kérdések kisgyerekeknek való korai, és indokolatlan mértékű bemutatása nélkül is.

Aki akart, számtalan forrást találhatott, bármilyen típusú elfogadás/kirekesztés, szeretet/gyűlölet témakörben. Aki akart, eddig is beszélgethetett a csemetéjével, ilyenre kiválóan megfelel bármelyik népmesés, vagy színvonalasabb mesés gyűjtemény.

Akárcsak a bizonyos művet reklámozó, híres könyvesbolt roskadásig színvonalas irodalommal telt polcaira gondolok, vagy az általuk is ismert és elismert, gyerekirodalmi blogon olvasható, változatos, kimondottan gondolatébresztő, emberi alapértékekre tanító tartalmakra.

De ha nagyon érzékenyíteni akarunk, el lehet vinni a gyermekeinket (egy életre elég tapasztalatot gyűjthetnek néhány nyár alatt) bármelyik szabolcsi, vagy kárpátaljai faluba, jótékony célú utazásainkkor. Vagy bemehetünk velük akármelyik típusú fogyatékkal élők akármelyik intézetébe, bármelyik időotthonba, vagy kórházba érzékenyíteni. (Nyilván minden szempontból megfelelően előkészítve.)

És eddig sem volt tilos bármilyen koruknak és a kérdéseiknek, befogadóképességüknek megfelelő képanyag, filmrészlet alapján beszélgetni ezekről a kérdésekről.

Nem látom tehát azt a kiáltó úrt, ahová éppen ez a mű hiányzott...

És végül néhány írói gondolat a témában, amihez a széljegyzet született: az én szerkesztőim úgy kivágtak volna a szöveggel együtt, mint egy macskát a ház elé..., ha ilyen didaktikus, koncepciózus írománnyal jelentkeztem volna be náluk... Élénken javasolták volna, hogyha lehet, gondoljam át még egy kicsit... Elmondták volna, hogy nem árt, ha az irodalom irodalom marad, és a szövegeket hagyjuk, hogy hassanak... Nem kell ennyire akarni elmondani azt a valamit. És egyébként pedig, ha valamit mégis nagyon el szeretnénk mondani, írjunk a mondanivalónkhoz saját történetet...

Ahhoz, hogy elmondjuk, ami a szívünket nyomja, talán inkább ne az ismert, idő próbáját kiállt, több réteget hordozó, komoly mesterek által írt meséket írjunk át. Ráadásul olyan módon, amivel

azt kommunikáljuk, hogy az a célunk, hogy lehetőleg az (általunk ezzel tulajdonképpen nagyon–nagyon hülyének nézett) átlagos olvasó is megértse. Mert ugye biztos, ami biztos, nehogy más menjen már át a gondolkodni feltehetőleg nem tudó fejcskájába, mint amit mi nagyon le szeretnénk nyomni a torkán: hogy igen, itt most azt akarjuk megmutatni, hogy a királyfi a királyfit választotta, és nem a királylányt.

Az írónak lehet témája, lehet szándéka, lehet története, amit el szeretne mondani, de könyörgöm, ne úgy adja már át, hogy ennyire rettenetes nagyon kilógjon a lóláb... mert az ugyan lehet írás, de irodalom semmiképp...

És akkor az ilyesféle iratról végül csak azt mondhatjuk, hogy

1. Mint tartalom: az út, ami felé vinne, tudományosan igen aggályos, tehát így egy egészséget és személyiséget érintő témában kifejezetten veszélyes.

2. Mint forma: óhatatlanul eszünkbe juttatja a nagy magyar író ismert mondatát, hogy:

„egy bizonyos szint fölött nem süllyedünk egy bizonyos szint alá...”

Mindannyian szenvedünk a járványtól. Mégsem adunk be oltásokat szigorú tudományos vizsgálódás nélkül, pontosan meghatározott protokollok, előtanulmányok, próbák nélkül. Pláne nem a gyerekeinknek. Most mégis eljűk teszünk olyan kérdéseket, amikhez még túl fiatalok, amikről nincs (nem is lehet, mert valljuk be, nekünk, felnőtteknek sincs) elég információjuk, de amivel életveszélyes utakra terelhetjük őket?! Megettenék velük a mesebeli mérgezett almát? Naivan és mosolyogva?!

Ahogy a témáról gondolkodom, egyre inkább értem, miért tolakodtak a szemeim elé éppen annak az éhínségnek a képei. A holokauszt embertelen, elképzeltetlen borzalmait, a különböző népirtások, éhínségek vagy a kommunizmus meggyötörtjeinek emlékét állító alkotásokat még lehet, lehetett követni. Elég könnyen beazonosítható volt, hogy ki a rossz, és ki az áldozat. Ki a kirekesztő, és kik a kirekesztettek. Kikért kell megrendülten belezokogni a zsebkendőbe, és kiktől kell borzadva elhatárolódni.

De amikor majd nálunk is leesnek azok a bizonyos, máshol (ahol a dolgok úgy tizenöt, húsz évvel korábban megtörténnek) már leesett tantuszok, vajon ki lesz elég bátor filmet forgatni azokról, akikről most szóltam? Ki fog szobor–installációt tervezni a meggondolatlanul levágott/kivágott melleknek, heréknek?

Ki fogja felidézni az életútját azoknak, akiket már pici gyerekkorukban, néhány nemükre vonatkozó útkereső, természetes kérdés miatt két–három évesen ráállítottak egy olyan pályára, ami már többé nem visszafordítható? Ki hozza vissza az éveiket, a pubertásukat, az identitásukat, azt, ami örökre elveszett? Ki ad hangot a hangtalanoknak, ki adja vissza a férfias hangját a porcműtötteknek, ki adja vissza a csengő hangját a tesztoszteronnal kezeltetteknek? Ki simítja ki a borostás bőrüket ugyanezeknek, és ki adja vissza az átoperált férfias arcéleket?

Ki fogja elsíratni a miattuk meg sem született ezreket?! Ki írja meg a kihaltak krónikáját, ha egyszer akik megírnák is, a mai divatmajmoló, megfontolatlan (vagy nagyon is megfontolt!?) hormonterápiákkal sterilizált generációk gyermekeiként, meg sem fogantak?!

Ki kiáltja bele a tömeg ájult éljenzésében egy pillanatra beállt csendbe, hogy megálljatok, meztelen a király?!

Széchezy Rita

szemorvos, író, hitoktató